

## Géher István: Shakespeare- olvasókönyv

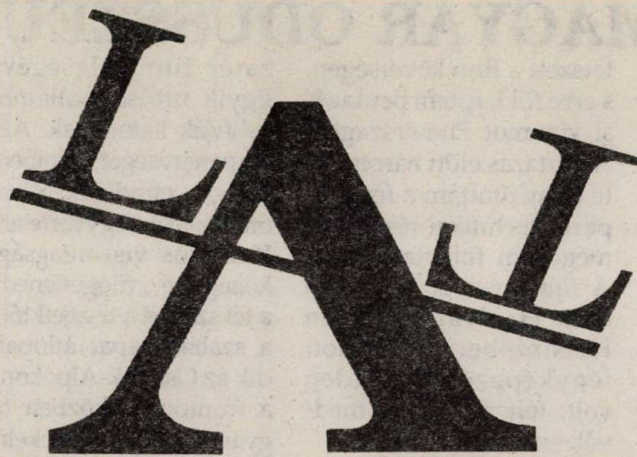
Géher István az ELTE Bölcsészkarán tanít és azon kevesek egyike, akik megérdemlik a „tanár úr” megszólítást. Shakespeare-t tanít és amerikai irodalmat, műfordítási szemináriumot tart, diákjait becsempészi a Madách Színházba a Lear király főpróbájára, fordítási munkát szerez tanítványainak — s eközben gondolatainak történetét papírra vetve tudatregényt ír Shakespeare-ről.

„Aki Shakespeare-ről gondolkodik, soha nincs egyedül” — írja, s az egyes drámákhoz fűzött kommentárok, gondolatok, elmélkedések az olvasó partneréül kínálkoznak. A művek mögött az Embert próbálja tetten érni, mert Ralph Waldo Emersonnal együtt vallja, hogy „elmondjuk rendre a rokonság, a születés, a szülőhely, az iskola, az iskolatársak, a kereset, a házasság, a könyvkiadás, a híresség, a halál krónikáját, de ha e fecsegés végére értünk, ez egyetlen szállal sem fűződik az istenszülte géniuszhoz”.

A szerző Shakespeare-t nem megközelíthetetlen fénylő üstökösnek tekinti az irodalomtörténet egén, hanem — még mindig Emersont idézve — hiszi, hogy „a nagy ember nem ébred egy szép reggel ezzel: „Csak úgy buzog bennem az élet, tengerre szálllok hát s fölfedezem a dél-sarki szárazföldet; ma kidolgozom a kör négyszögcsítését; fölkaparom a botanikát és új táplálékot fedezek föl az emberiségnek; új építészeti stílus motoszkál a fejemben; új mozgatóerőt látok stb.” - nem, hanem eszmék és események folyamában találja, s belülről hajtva érzi magát kortársai eszméitől és szükségleteitől”.

Shakespeare-t olvasni kell. Géhert pedig érdemes.

Szőnyi Szilárd



## Holger Kersten: Jézus Indiában élt

A könyv az áltudományos irodalom gyöngyszemei közé tartozik, és a szerző beveti az ilyenkor szokásos összes hatásos eszközt: A források „rugalmas” kezelését (míg leszólja és hamisítványoknak minősíti az evangéliumokat, nyugodt szívvel azonosítja az egyes evangéliumi helyszíneket, és elméletet épít arra, hogy Jézus megkeresztelkedésének helye 7 km-re van az esszénusok központjától, és innen látótávolságra kísértette meg Őt a sátán), a pontatlan idézést, az elmélettel ellentétes tények elhallgatását, az önellentmondásokon való átsiklást, a nyelvi zsonglörködést (hisz' ó-szanszkrittul a 10,5 millió magyar közül kb. 10,5 millió nem beszél...), a tények elferdítését stb.

De mit is akar a szerző? Csupán annyit, hogy a félrevezetett (mindebben egy Szent Pál nevű karrierista a főbűnös) jámbor embereket elvezesse az „igazi” Jézushoz (aki jögi, próféta, reinkarnáció és csodadoktor egyben) és az „igazi” kereszténységhez, azaz budhizmus-hoz. Mindeközben számos új tényt tesz közhírré, illetve tévtant cáfol meg. Így megtudhatjuk, hogy az Igéret földje azonos Kaszmírral; Ker. Szt. János nem volt más, mint Illés próféta reinkarnációja; a zsidó nép indiai eredetű; bemutatja a párhuzamokat a 14. dalai láma „megtalálása” és Jézus élete között stb., stb. Hogy ezek után mire jó ez a könyv? Sokmindenre. Néhány példa: bérmálási

előkészítõn versenyezhetünk, hogy ki talál több „bakit” benne; a teológiában kicsit jártasabbak halálra kacaghatják rajta magukat (jobb mint a Ludas vagy a Hócipõ!); sõt a billegetõ íróasztal alátámasztására se rossz, bár a borsos ára (279 Ft) miatt erre a célra csak milliomosoknak ajánlom!

G. A.

## Kiállítás

SZTELEK CSILÁR fotókiállítása és ZSUFFA PÉTER-LEHOCZKY TIVADAR tüzománc kiállítása a Batthyány téri templomban

A XVIII. századi barokk Szent Anna templom egyik mellékkápolnájában látható kicsiny kiállítás nem azért jött létre, hogy turistákat csalogassanak a templomba (ami egyébként maga sem utolsó látnivaló) vagy hogy anyagi haszon száramazzon belõle, még csak azért sem, mert a templom plébánosának hobbija a mûvészet, hanem egyszerűen azért, mert jó hogy van. Erre a kiállításra minden délután be lehet menni, nézelõdni, beszélgetni, — esetleg még az alkotókkal is — egyszóval: találkozni. Mert tulajdonképpen ez egy igazi egyházközségnek a feladata: hogy olyan hely legyen, ahol az emberek találkoznak egymással, Istennel, és Istenben egymással.

Sztelek Csilár fotói vakokat ábrázoltak. A Szent Anna templomban plébániaépületben mûködik jó pár eszten-

deje a halmozottan fogyatékos vak gyermekek otthona és egyben ez a templom egyben a budapesti vakok temploma is. Őket láthattuk ezeken a képeken, amint táncolnak, zenélnek, tanulnak, élnek, bár a legizgalmasabb képek szerintem a portrék, ahol „csak szembenéznek” velünk. Hallatlan izgalmas vállalozás olyanokat láttatni, akik nem látnak minket. A kiállítás másik része, Zsuffa Péter tüzománcjai egészen más világ volt. Bár tulajdonképpen ez is egy kicsit „vak” mûfaj, hiszen amikor a tüzománc alapanyagául szolgáló anyagot égetés elõtt fölviszi a mûvész a fémlapra, más színeket lát, mint ami égetés után látszik. Sok kísérletezés kell ahhoz, hogy olyan színeket készítsen az ember, amilyeneket szeretne. Zsuffa Péter már sok éve csinálja ezt és aki elment a Batthyány téri templomba és megnézte a kiállítást, láthatta, hogy nem eredménytelenül.

K. A.

## Össztűz

Eörsi István, drámaíró és (az alatt említendõ Végh Antal szerint gyenge, mások szerint jelentékeny) költõ Magyar Narancs-béli papás-cápás-kondomos versével tavaly nyáron be- lopta magát olvasóink szívébe, s amúgy sem arról ismert, hogy nagy barátja lenne a kereszténységnek. A mostani mûsorban is, saját reményeit magyarázva teljes átéléssel idézte Heine egyik késõi cikkét, amely szerint az (akkor még csak potencióális) kommunizmus rossz, nagyon rossz, de legalább talán ezt a barom germán (Eörsi meghíúsult reményeiben feltehetően itt egy másik, hozzá legalábbis földrajzilag közelebb álló nemzet szerepel) kereszténységet elsõpri. Szóval voltak, várhatóan lesznek is vitáink a kü- lönbözõképpen megítélt költõvel, ám a mûsor második felében vagdalkozó Végh Antal visszfényében Eörsi képe egy derék ellen-

félévé nemesedik. Ő ugyanis egy adott kultúrkörön, világnézetben belül konzervens véleményét képvisel, a ma bánatosan bevallott Rákosi-himnusz-szerzőből az élet és az új meggyőződéséért '56 után vállalt börtön egyéniséget faragott. Nem kedveli a barom keresztényeket, de szókimondóan fricskázza az Aczél kegyeiből egykor Mozgót leállító P. Szűcs Julianna-féle szellemi kaméleonok öngazolását is. Magányos fanatikus pártján belül és kívül, de valahogy mégiscsak átsüt rajta, hogy ember. Nem így Végh Antal, az egykori novellái alapján kasszasiker foci- és egyéb botránykönyvek írásánál többre hivatott, ám a nyírségi talajtól elszakadva kétes vállalkozások, provokatív perek és ellenperek botrányhőisévé vált írón. Amit Végh most is művelt azt a legválasztékosabb fogalmazásban sem lehet másképp mondani, mint hogy undorító. A "hatalomheves lukácsistáktól" a "300 ezres fizetésért délelőtt teniszegető képviselő-kig" nem sajnálta a sarat senkitől, lódított, rágalmozott gátlástalanul, s szavai-ból egyetlen dolog lett világossá: neki mindenben igaz van, ő mindenben csak veszít, mert az ő egyedüli igazságát minden gaz hatalom, s annak minden gaz ellenzéke akár hitszegő paktumok árán is sárba tiporja. Már tudom, hol a helye: van egy földije, egy hordóra termett patakveridézó ügyvéd, vele kellene összefognia. Ha ugyan két ilyen nagy fa meg bír élni egymás árnyékában.

**CHRO<sup>2</sup>**

## EB '92

A családom megkímélt attól, hogy a csoportmérkőzések első fordulójának néhány meccse és a második kör miatt bosszankodjam. Igaz, mint javíthatatlan focirajongó, mindent elkövettem, hogy hites társammal lebonyolított rövid bükki túráim idején se essek el a svéd áldástól, ám a Bánkút közeli

menedékházban nem volt kettős műsor, dacára annak, hogy a közeli Bálvány 956 méteres csúcán förtelmes tv-antenna éktelenkedik. Így a mindent összekuszáló harmadik fordulónál kapcsolódtam be újból az eseményekbe, a különböző kommentátorok egybehangzó véleménye szerint a legjobbkor. Ami a látottakat, az idegtépő, váratlan fordulatokkal színesített, a korábbiakhoz képest gólokban gazdag zárófordulót illeti, nincs okom a fenti értékelésekben kételkedni. Ami az angolokat illeti, sok könnyet nem ejtettem értük, már két éve sem érdemelték meg, hogy a soha nem látott játékosággal, s egyben profi szervezetséggel küzdő kameruniakat kiverjék. A franciák még a nagy Tigana-Platini-Lacombe időkből látványos játékkal igen-igen belopták magukat a szívembe, így elvben akár drukkolhattam volna is nekik, ám az egy, s az is csak góljai miatt említhető Papinen kívül ezúttal semmit sem mutattak. Ami a csoportban igazán szívmengető volt, hogy a szinte ismeretlen svédek a biztos továbbjutást jelentő döntetlen tudatában sem álltak le, s annak rendje és módja szerint megverték az angolokat. Persze lehet, hogy a skandináv testvéri szolidaritás miatt hajtottak, s juttatták be a jugoszlávok kizárása után "vigaszágon" bekerült, s csak sebtében összetrombitált dánokat az elődöntőbe. De még ez sem lehetett oka annak, hogy a skótok olyan zakót adtak az előző EB-n diadalmenetben vonuló, s csak a döntőben elbukott szovjeteket (eh, hadd mondjam már így, úgyis utoljára játszanak együtt), amit az egész csoportmérkőzés-sorozatban senki másnak sem kellett elszenvednie. Igaz, most

már nem játszott Zavarov, Protaszov vagy a sportszerűen sziklaszilárd Higyjatulin. Mindenesetre a svédek és skótok némileg visszaadták a sportszerűségbe vetett hitemet, amit a sok mostani döntetlen előtt egy régi eget verő osztrák-német bunda döntött halomra, amikor kicentizték, hogyan lehet kiejteni a veretlen Algériát. A skótok kegyelméből továbbjutott németek azután nem kegyelmeztek a favoritá elölépett, ám az extra profi védelem ellen már túlságosan nem villogó elszánt Broli-néknak. Ma már lassan axiómává sűrűsödik az évtizedes tapasztalat: a németeket nem lehet leírni! Kieshetett Matheus és Völler, a Csapat ezt a súlyos veszteséget is kiheverte. Az emberben más fel is merül a gyanú: akkor is kikaptak volna a hollandoktól, ha a skótok nem vezettek volna 2-0-ra a FÁK ellen? Merthogy ezt a németek meccs közben tudták. Igaz, a hollandoknak, az abszolút sztár csapatnak, amely a nagy milánói trió egyenrangú társává felnőtt Bergkamppal kiegészülve ráadásul összességében igazolta is a várakozásokat, lehetett volna beleszólása a dologba akkor is, ha úgy alakultak

volna a dolgok. Ám a tulipán is lekóadt, amikor a ritkán látott elszántsággal, s emellett pompás akciókkal operáló dánokkal kerültek szembe. A torna legdrámább meccsét láthattuk, csodás gólokkal, hosszabbításokkal, tizenegyesekkel. S milyen az élet, Maradona, Platini és más világklasszok után Van Basten is elhibázta a döntő büntetőt. S szegényt még nem is vigasztalták. Ezen a meccsen mindkét csapat győzelmet érdemelt volna, de hát tudjuk... Ezután már csak a tollforgató magáncsodája, a lapzártá maradt hátra. Mire e sorokat olvassátok, tudni fogjátok, hogy a beugró dánok meg sem álltak a csúcsig. Avagy a megrendíthetetlen német gárda ismét megmutatta a világnak, hogy náluk nem két világsztáron múlik a siker. Nektek könnyű, nekem kockázatlanom kell: dánpárti vagyok. Mert ezek az Európa legkülönbözőbb szegletében focizó s csak szabad idejükben összejött fiúk láthatóan nem holmi pénzért, de a hazájukért hajtanak. S ezért szeretem őket már vagy egy évtizede. Eddig nem jött össze a nagy győzelem, de most...!

**Olivér**

## Szerkesztői üzenet

Olvasóink közül többeknek, s ennek nyomán nekünk is feltűnt, hogy legutóbbi (13.) számunk 14-esként jelent meg. Magyarázattal — így utólag már — könnyen szolgálhatunk: a szállodaszobák számozásának gyakorlatát követve, nem akartuk olvasóinkat a szerencsétlen 13-as számmal riogatni.

Idevágó vicc:

Látogató érkezik a teológus professzorhoz. Döb-benten veszi észre az ajtófélfára szegezett patkót. — Csak nem hisz professzor úr az ilyen primitív babonákban?

— Én ugyan nem hiszek benne, de azt mondják, úgy is használ...